

HE LLEGIT
NO SÉ ON

EVA
PIQUER

Aquí hi ha en joc el final feliç

01

RUSSELL GORDON

02

ARA

“Si el meu fill es mor, almenys tindrè una cosa menys per témer”, diu l’alter ego de Kenzaburô Ôe. Malament rai quan la por de la por ens aboca al suïcidi

Sóc a les portes de l’infern per tu, i tinc plans de futur

El millor d’un embaràs és el final feliç. Que no sempre arriba. Hi ha naixements que no van bé. Pot passar que l’obstetrec tregui “una mena de monstre indefinible d’entre les cames de la dona d’un altre home”. Pot passar que aquest mateix metge preguntant al pare “vol veure-ho?” en lloc de “vol veure’l?”, referint-se al nounat. I que li comunicui que la criatura ha nascut amb una hèrnia cerebral, amb una part del cervell que surt per una escletxa del crani. Que se li podria obrir el crani i embotir-li el tros de cervell fugaç però que, anant bé, el nen quedaria en estat vegetatiu. Que, francament, val més que es mori. I que li agradaria presenciar-ne l’autòpsia.

Edicions de 1984 ha publicat ara *Una qüestió personal*, del japonès Kenzaburô Ôe, amb traducció d’Albert Nolla. I jo que me n’alegro. Aquesta novel·la autobiogràfica, escrita el 1964, és al catàleg d’Anagrama des del 1989, i costa d’entendre que hagin hagut de passar tants anys perquè la puguem llegir en català. També costa d’entendre que sigui el primer títol d’Ôe (tot un premi Nobel, poca broma) que es tradueix a la nostra llengua. El llibre

respira una crueltat i una amargor profundament humanes. El dilema de Bird és el que tard o d’hora hem d’afrontar tots, ni que tinguem la sort de parir fills sans. Podem saltar d’autoengany en autoengany fins a la mentida final, o podem deixar de passar pel món de puntetes i assumir responsabilitats. En Bird es fa gran de cop, baixa a l’infern i en torna convertit en una persona millor. Un punt d’inflexió que va experimentar el mateix Ôe, a la vida i a la literatura, quan el refotut atzar va castigar-lo amb un fill discapacitat.

Quan Bird comunica que el nadó té una hèrnia cerebral i que es morirà aviat, el seu sogre comenta: “Vaja, vivim una època en què no saps si és millor haver nascut o no”.

Vull viure com viuen els altres, vull fer les coses que fa la gent normal

“Quan vaig sortir de la panxa de la mare diu que tota l’habitació va quedar en silenci”. Ho explica l’August, el protagonista de la novel·la *Wonder*, escrita per la nord-americana R.J. Palacio i publicada en català per La Campana. L’August no és un nen normal perquè no té una cara normal. “L’única cosa que fa que no sigui normal és que ningú m’hi troba –diu ell–. Jo sé que els nens normals i corrents no fan que els altres nens normals i corrents fugin cridant del parc. Jo sé que els nens normals i corrents no se’ls queda mirant tot-

hom a tot arreu on van”.

La mare de l’August recorda perfectament el que li va xiuxiuejar la infermera a l’orella quan el metge li va dir que segurament el nen acabat de néixer no passaria d’aquella nit. “Els qui han nascut de Déu venen el món”. El nen sí que va passar d’aquella nit. “La mare diu que ja li havien explicat tot de mi i que s’havia anat preparant per veure’m. Però diu que quan va tenir al davant per primera vegada la meua carona aixafada l’únic que va veure és que tenia uns ulls preciosos”.

01

R.J. PALACIO, AUTORA D’UNA NOVEL·LA SOBRE UN NEN AMB UNA CARA QUE T’OBLIGA A APARTAR LA VISTA

02

EL NOBEL KENZABURÔ VA HAVER D’ASSUMIR LA DISCAPACITAT MENTAL DEL SEU PRIMER FILL

03

EL FILÒSOF I ASSAGISTA FERRAN SÁEZ HA ESCRIT UNA NOVEL·LA QUE ÉS UNA ANALOGIA DE LA TRANSICIÓ

Convé saber-ho i convé, d’altra banda, pensar el futur lluminós i possible

Potser perquè m’ha enxampat amb aquests dos llibres entre mans, el procés de construcció d’un estat propi que hem començat a engegar m’està fent patir molt. Tota gestació comporta cert grau de patiment, és cert, i mai no les tens totes ni quan ja ha nascut la criatura. Després del part als progenitors els arriba un segon repte: intentar que es mantingui viva. Ho deia el filòsof Ferran Sáez: “Jo, del meu fill, espero que m’enterri. Que sigui ell qui em fiqui al clot perquè això voldrà dir que tot ha anat bé”. (En Ferran acaba de publicar a La Magrana la novel·la *Les ombres errants*, una analogia de la Transició. La llegirem.)

A vegades les coses no van bé perquè no. Ara: perquè vagin bé, cal fer-les bé. Ens hi juguem el final feliç. ♦♦

03

MANOLO GARCÍA